ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2020
KNIHOVNA MĚSTSKÉHO OBVODU PARDUBICE III

Knihovna Městského obvodu Pardubice III
Lidmily Malé 656
530 12 Pardubice
Tel.: 731 198 161, 466 264 313

Městský obvod Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 466 799 131

Vedoucí knihovny: Ing. Irena Štěpánková

Starosta: Ing. Mgr. Vítězslav Štěpánek

Knihovnice:
leden – prosinec 2020 lic. Pavlína Mazuchová, Bc. Markéta Kišáková

Knihovna MO Pardubice III je organizační složkou Městského obvodu Pardubice III od roku 2007. Velikost obsluhové populace je ke dni 31. prosince 2019 vyčíslen na 15694.

Web: **www.knihovna-dubina.cz**
E-mail: **knihovna.dubina@seznam.cz**
Facebook: **www.facebook.com/Knihovna-Dubina-778120438917989**
Instagram: **knihovnadubina**

KNIHOVNÍ FOND

Knihovní fond Knihovny Městského obvodu Pardubice III je vyrovnaný a splňuje všeobecné podmínky zaběhlých standardů knihoven. Je zaměřen na rozvíjení čtenářské gramotnosti dětí, mladistvých i dospělých. Přihlíží i na potřeby svých čtenářů a dává jim možnost svými tipy na knihy, audioknihy i deskové hry rozvíjet knihovní fond.

Nákup nových knih je plně řízen poptávkou čtenářů, nabídkou nakladatelství, vývojem trendů v literární tvorbě a rozvojem nových žánrů na poli literatury. Opomíjena však není ani literatura naučná. Nezanedbatelnou roli v rozšíření knihovního fondu hrají i dary, které činí zhruba 30% ze všech přírůstku v roce (v roce 2020 bylo zaevidováno **752 přírůstků**). Rozšiřování fondu probíhá dle potřeb Školských vzdělávacích programů, a to na základě komunikace se základními školami i s rodiči žáků školou povinných. Snahou je zapojit ZŠ Městského obvodu Pardubice III do obnovy a stabilizace knihovního fondu určeného právě pro děti a mládež. Jako příklad můžeme uvést porovnání knihovního fondu s potřebami škol v rámci povinné četby.

Zároveň je pečlivě zkoumáno, jaké knihy již není nutné mít v knihovním fondu. Část knih je postupně přesouvána do skladu knihovny, který se nachází v sídle knihovny. Již nepotřebné knihy jsou nabízeny institucím dle Knihovního zákona a následně jsou úbytkovány na základě stanovených knihovních pravidel.

Byla rozšířena i nabídka audioknih, deskových her a periodik, jejíž obliba mezi čtenáři roste.

UŽIVATELÉ

Noví čtenáři
V roce 2020 bylo v knihovně na Dubině **928 zaregistrovaných čtenářů**. Bohužel došlo k úbytku 273 čtenářů. Hlavním důvodem snížení počtu nových čtenářů jsou protiepidemická opatření, která neumožnila plný chod knihovny. Nemohli být uskutečněny vzdělávací besedy či kreativní dílničky. Většinu roku nemohla být knihovna otevřena veřejnosti.

Návštěvnost knihovny
Dochází ke snížení návštěvnosti oproti roku 2019 o 1454 návštěvníků knihovny na celkový počet **335 návštěvníků**. Bohužel celý rok 2020 byl poznamenán řadou protiepidemických opatření, kdy z plánovaných 32 vzdělávacích besed bylo uskutečněno pouze 5 vzdělávacích besed, nemluvě o kreativních dílničkách či deskohraní. Kreativní dílničky byly přesunuty do on-line prostoru na Facebook či webové stránky knihovny. V roce 2020 bylo uskutečněno 30 kulturních akcí.

VÝPŮJČKY

Výpůjčky taktéž zaznamenaly snížení počtu o **10442 knihovních dokumentů** (rok 2019 vypůjčeno 46196 knihovních dokumentů, v roce 2020 35754) a prolongace se také snížily **o 3724 dokumentů** (rok 2019 znamenal 21567 prolongací a pro rok 2020 pouze 17833). Půjčování deskových her se v roce 2020 zcela zastavilo právě díky dlouhodobým protiepidemickým opatřením. Herní odpoledne v knihovně téměř nebyla ze stejného důvodu.

Knihovna MO Pardubice III	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
Počet čtenářů	928	1201	1030	924	887	730
z toho čtenáři do 15 let	321	509	516	347	436	344
z toho dospělí čtenáři	607	692	514	577	451	386
Celkový počet výpůjček	35754	46196	34 491	27 401	29 362	32 760
Stav knihovního fondu k 31. 12.	18710	18389	19 496	18 819	18 495	18 022

V roce 2020 bylo úbytkováno 431 knih, jedná se především o knihy rozbité, ztracené čtenáři a knihy z revize. Dále je důležité zmínit, že knihovní fond se meziročně **navyšuje o 752 knižních dokumentů**, kde jsou zahrnuty i dary.

DALŠÍ ÚDAJE (MVS, AKCE, SLUŽBY)

Služby
Mezi stálé služby Knihovny Dubina patří:

Kniha do domu – donáška na přání imobilním čtenářům do jejich domova, do domovů pro seniory. Využívána především v době protiepidemických opatření.

Webové stránky - stránky jsou neustále aktualizovány, spravovány jsou samotnými knihovnicemi. Součástí webových stránek je možnost položení dotazu knihovnicím nebo čtenáři mohou navrhnout knihy, kterými by chtěli obohatit knihovní fond. V roce 2020 byla nově implementována možnost registrace nových čtenářů před webové stránky a je možná objednávka knih přes náš web. Provozován je i e-katalog PORTARO jako stálá podpora čtenářům.

Sociální síť Facebook Knihovny MO Pardubice III – Facebook Knihovny Dubina je velmi aktivní, čemuž svědčí nárůst jeho sledovanosti. Aktivně je využíván čtenáři k zasílání dotazů knihovnicím. V roce 2020 se rozšířila frekvence komunikace se čtenáři přes Messenger v rámci objednávání knih ve 4. a 5. stupni PES.

Sociální síť Instagram Knihovny MO Pardubice III – nově založen v roce 2020. Instagram slouží především k propagaci knihovního fondu mezi mladší generaci, Cílem přilákat mladé lidi do knihovny.

Půjčování elektronických čteček - v majetku knihovny jsou dvě e-čtečky, bohužel tato služba není čtenáři prozatím příliš využívána. Čtečka v roce 2020 využita nebyla.

Meziknihovní výpůjční služby - meziknihovní výpůjční služby jsou v knihovně na Dubině hojně využívány. S pravidelností, jednou týdně, knihovnice jezdí pro objednané knihy do Krajské knihovny v Pardubicích.

Krajská knihovna v Pardubicích – spolupráce je na velmi dobré úrovni. Knihovnice se pravidelně účastní školení i v on-line prostoru. Krajská knihovna má síť BIBLIOBOXŮ, kam i čtenáři knihovny na Dubině mají možnost v nejnutnějším případě vracet knihy. Bohužel tato služba má jeden velký nedostatek. Knihy z biblioboxů se do knihovny na Dubině vrací někdy až s týdenním zpožděním, což působí komplikace při účtování upomínek čtenářům. S každým dotčeným čtenářem je situace řešena osobně a ve společném souladu.

Veřejný internet, informační služby, kopírování, možnost zakoupení dárkového poukazu ke zřízení nové registrace - služby využívají čtenáři i veřejnost. V roce 2020 ji využilo 8 čtenářů díky covidovým restrikcím.

Zapůjčení čtecích brýlí a deštníků, půjčování turistických map - služby využívají pouze registrovaní čtenáři.

Geocaching - Knihovna Dubina je zapojena do celosvětové hry Geocaching, snahou je podpořit povědomí o existenci Knihovny na Dubině a zajímavou formou pozvat do knihovny i nečtenáře. V současnosti knihovna disponuje dvěma „keškami“. Jedna je umístěna v prostorách knihovny a druhá v knihobudce, kde je neustále obnovována díky častým krádežím.

Balení knih – jedná se o službu především mířenou na rodiče školou povinných dětí.

Knihobudka – v roce 2018 byla zřízena Knihobudka v ulici Na Drážce a plně využívána veřejností. Kontrolována a doplňována je pravidelně jednou týdně knihovnicemi. V době covidových restrikcí je její zřícení pro naše čtenáře velmi cenné.

<u>Akce</u>

Hlavní činností knihovny by měla být vzdělávací činnost a především rozvoj čtenářské gramotnosti. V první polovině roku je tedy činnost zaměřena především na tematické vzdělávací programy pro děti z mateřských a základních škol.

Témata besed pro mateřské a základní školy v roce 2020:

Mateřské školky	Hurvínkovi příběhy (beseda byla inspirována příběhy Hurvínka, Máničky a Žeryka)
Základní školy	1. třídy Projekt Skipu – Už jsem čtenář (připraveno vyprávění z knihy Policejní pohádky) 3. třídy Můj domácí mazlíček (beseda byla zaměřena na důležitost zodpovědnosti, péče i výchovy svého případného mazlíčka, zábavnou formou se žáci učili práci s naučnou literaturou včetně ukázky několika druhů mazlíčků knihovnic: strašilky, užovka červená a africký šnek) 5. třídy Dobré mravy na internetu (beseda byla zaměřena na problematiku bezpečnosti, slušného chování a práci s internetem především v oblasti sociálních sítí, inspirací byla kniha Netiketa, Dobré mravy na internetu)

V roce 2020 byly besedy bohužel ovlivněny výskytem viru Covid19. Uskutečnily se pouze 4 vzdělávací besedy pro mateřské školky a 1 vzdělávací beseda pro základní školu, konkrétně 3. třída. Se školami se jedná a snažíme se alespoň předat čtenářské průkazy dětem, které by se za normálních okolností účastnily besed. Chceme zvolit alternativní formu seznámení s knihou, stále je však situace komplikovaná.

V roce 2020 probíhaly v knihovně tyto pravidelné nebo tematické akce:

Leden

Geocaching, Středeční malování (rozdílná tematika každý týden), Deskohraní s KSH, Kreativní dílničky (Klauni a šašci), Akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení).

Únor
Vzdělávací besedy s MŠ, Geocaching, Středeční malování (rozdílná tematika každý týden), Deskohraní s KSH, Deskohraní o jarních prázdninách, Kreativní dílničky (Valentýnské tvoření). Proběhlo předání cen výhercům soutěže k 35. výročí vzniku knihovny.

Březen
Březen - měsíc čtenářů, Amnestie upomínek, Tematická vzdělávací beseda pro žáky 3. tříd ZŠ, Geocaching, Středeční malování (rozdílná tematika každý týden), Junior kvíz pro děti od 7 - 9 let a pro děti 10 – 12 let.

Duben
Knihovna zavřena, provádí se kompletní revize knih.

Květen
Alternativní kreativní dílničky (Papírový čáp), Junior kvíz pro děti od 7 - 9 let a pro děti 10 – 12 let.

Červen
Geocaching, Středeční malování (rozdílná tematika každý týden), Alternativní kreativní dílničky (Housenka, Myšák Eda), Junior kvíz pro děti od 7 - 9 let a pro děti 10 – 12 let.

Červenec
Akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení), Alternativní prázdninové dílničky (Motýlek Ámos, Akvárium), Soutěžní křížovka, Výtvarná soutěž pro děti „Mé prázdniny“, Fotosoutěž „S knihou na prázdniny“, Geocaching.

Středeční malování (rozdílná tematika každý týden), Deskohraní s KSH, Fotosoutěž Léto s knihou, Výtvarná soutěž pro děti (Slunce, kam se podíváš).

Srpen
Alternativní kreativní dílničky (Květina), Geocaching, Středeční malování (rozdílná tematika každý týden), Soutěžní křížovka, Výtvarná soutěž pro děti „Mé prázdniny“, Fotosoutěž „S knihou na prázdniny“.

Září
Geocaching, Středeční malování (rozdílná tematika každý týden), Alternativní kreativní dílničky (Podzimní strom).

Říjen
Týden knihoven - registrace seniorů zdarma, Geocaching, Středeční malování (rozdílná tematika každý týden), Alternativní kreativní dílničky (Ježeček Jára, Muchomůrka), Výtvarná soutěž „Ježeček“, Literární kvíz pro děti.

Listopad
Alternativní kreativní dílničky (Čarodějnice Háta, Strašidláci).

Prosinec
Alternativní kreativní dílničky (Andělíček, Medvídek a sněhulák), Soutěžní křížovka.

Návštěvníků Knihovny městského obvodu Pardubice III na těchto vyhledávaných akcí (besedách) bylo **celkem 335** (1789 návštěvníků v roce 2019), z toho 120 návštěvníků vzdělávacích akcí (711 návštěvníků v roce 2019) a 215 návštěvníků kulturních akcí (1078 návštěvníků v roce 2019). Ve srovnání s rokem 2019 se jedná o značný úbytek, celkově ubylo na akcích **81% návštěvníků**.

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

Knihovna Dubina disponuje jedním počítačem pro veřejnost, který v roce 2020 využilo 8 čtenářů

i nečtenářů. Pokračující pokles je způsoben vývojem moderních technologií, kdy převážná část čtenářů užívá tzv. chytré mobily a již nepotřebují naše služby v této oblasti. Zároveň na základě protiepidemických opatření i tady se promítlo do počtu využití internetu. Zvýšila se však poptávka vyhledávání knih na webovém katalogu v knihovně, která však není součástí statistických dat.

Knihovnice spravují webové stránky, sociální síť Facebook a Instagram. Sociální síť Facebook stále zaznamenává nárůst sledovanosti:

Knihovna MO Pardubice III	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**
Sociální síť Facebook sledujících	454	402	338	248
Sociální sít Instagram	52	0	0	0

Zřízena byla knihovnicemi **informativní stránka knihovny na Wikipedii.**

Využívání webových stránek je čtenáři preferováno a také vývoj v dostupných datech je v pozitivních číslech. Webový e-katalog je přizpůsoben moderním potřebám čtenáře. Návštěvnost webových stránek se stále navyšuje. Webové stránky byly **zobrazeny 18 003**, z toho **návštěvnost byla 8371**. Jde navýšení o 963 návštěvníků oproti roku 2019.

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu se navýšil o 5793 vstupů na konečnou hodnotu roku **11 510 vstupů**. Dále počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu byl naopak snížen o 696 vstupů na konečnou hodnotu roku **2344 vstupů**.

Závěrem lze říci, že Knihovna Dubina je dlouhodobě stabilní knihovnou. Knihovnice jsou proškolovány v rámci nabízených možností, především Krajskou knihovnou Pardubice. Na webovém portálu Databaze.cz, portálu Československá filmová databáze, Instagramu a mezinárodního portálu Goodreads sledují současné trendy v literatuře. Zároveň jsou sledována ocenění v oblasti literatury, kde se inspirují pro případné nákupy nových knih.

Všechny kroky činěné knihovnice jsou konány pro zvýšení komfortu, spokojenosti čtenářů i jejich rodin.

Rok 2020 byl velmi náročný a plný neustálých změn, které vedly knihovnice hledat inovativní procesy v knihovně a hledat nové směry výhodné pro čtenáře. Bylo důležité neztratit kontakt se čtenáři a udržet si jejich přízeň. V tomto trendu se pokračuje i v roce 2021.

V Pardubicích dne 20. ledna 2021 lic. Pavlína Mazuchová